

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/989/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112226284
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Prikrylová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3112226284.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 17. septembra 2013, č. k. 15C/215/2012-32, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **zrušuje** a vec **vracia** tomuto súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy, vzniknutej žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu v Trenčíne, v konaní vedenom pod sp. zn. 60Er/116/2007, nerozhodol o žiadosti o zmenu exekútora v zákonom stanovenej lehote 30 dní. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca v konaní nepredložil ani neoznačil žiadnu listinu, z ktorej by vyplynulo, že príslušný orgán, na základe sťažnosti žalobcu, konštatoval v predmetnej exekučnej veci zbytočné prietahy, teda nesprávny úradný postup, čo je v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. predpokladom pre priznanie náhrady škody. Pretože žalobca v konaní nepreukázal nesprávny úradný postup exekučného súdu, súd prvého stupňa v celom rozsahu žalobu zamietol. Na skutkový stav súd prvého stupňa aplikoval § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, § 3 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, 2 § 17 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z. z.. Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil podľa § 142 ods. 1 OSP. Žalovanému ako úspešnému účastníkovi konania trovy konania nevznikli, preto súd prvého stupňa ich náhradu žalovanému nepriznal.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 60Er/116/2007 a rozhodol vo veci rozsudkom bez nariadenia pojednávania podľa § 115a ods. 2 OSP v spojení s § 156 ods. 3 OSP, ktorý vyhlásil verejne ako drobný spor v zmysle § 200ea OSP.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP, keď účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP), rozhodoval vylúčený sudca (§ 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ OSP), súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 205ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ OSP), pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa § 101 ods. 2 OSP a vec prejednať v jeho neprítomnosti. Žalobca riadne a včas požiadaval o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi.

Ak tak súd prvého stupňa spravil, odňal tým jeho právo na konanie pred súdom. Sudcu, ktorý vydal napadnutý rozsudok nepovažoval za nestranného. Poukázal na to, že súd prvého stupňa rozhodol bez toho, aby mu umožnil s cieľom ovplyvniť rozhodnutie, vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci. Žalobca ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k nim vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Poukázal na to, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, jeho právo na kontradiktórny súdny proces tým bolo porušené. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, ktorého rozsah a obsah si určil sám a vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či šlo o listiny založené v exekučnom spise. Dôvodil, že pokiaľ žalovaný nereagoval na výzvu súdu prvého stupňa, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobe v zmysle § 114 ods. 3 OSP, mal rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b OSP. Žalobcovi nebolo z odôvodnenia napadnutého rozsudku zrejmé akou úvahou súd prvého stupňa dospel k tomu, že majetková škoda a nemajetková ujma nevznikla. Žalobca hodlal v konaní predložiť dôkazy o výške majetkovej škody, a to prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil. Súd prvého stupňa však dokazovanie skrátil len na dôkazy vykonávané ex offo, žalobcu nepoučil podľa § 120 ods. 4 OSP a neoznámil mu, že hodlá vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej tak, aby mal priestor navrhnuť alebo predložiť ďalšie dôkazy. Podľa žalobcu súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj jeho práv na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Napadnuté rozhodnutie považoval žalobca za vnútorne rozporné, nakoľko súd prvého stupňa nekonštatoval zistené porušenie práva a na tejto chybe postavil svoje rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy navrhovateľovi. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil vec tomuto súdu na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, včas v zákonnej lehote na podanie odvolania, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 42 ods. 3 OSP aj náležitosti podľa § 205 ods. 1 OSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal odvolací súd preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania. Dôvodmi odvolania vymedzenými žalobcom a ich rozsahom je odvolací súd viazaný podľa § 212 ods. 1 OSP.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP v rozsahu žalobcom podaného odvolania, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

Obligatórne (§ 212 ods. 3 OSP) sa odvolací súd zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 221 ods. 1 písm. a) až g) OSP a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vada konania vymedzená v § 221 ods. 1 písm. f) OSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.).

Odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým bola účastníkovi znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Na vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada odvolací súd z úradnej povinnosti aj vtedy, ak by v odvolaní neboli uplatnené (§ 212 ods. 3 OSP). Z úradnej moci odvolací súd podrobil preskúmaniu žalobcom tvrdené vady konania podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a písm. g) OSP, keď sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a vo veci rozhodoval vylúčený sudca.

Podanou žalobou sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplatenia 175 eur titulom majetkovej škody a zaplatenia 110,64 eur titulom nemajetkovej ujmy. Je nepochybné, vzhľadom na predmet konania a sporu nepresahujúci sumu 1 000 eur, že danú vec možno považovať za drobný spor, nakoľko spĺňa

podmienky ustanovenia § 200ea ods. 1, 2 OSP, ktorý v zmysle § 115a ods. 2 OSP umožňuje súdu rozhodnúť vo veci bez nariadenia pojednávania. Rozhodnutie veci, ktorá spĺňa podmienky drobného sporu bez nariadenia pojednávania neprichádza do úvahy v každom prípade. Citované ustanovenie bolo zaradené do Občianskeho súdneho poriadku v súvislosti so snahou zrýchliť a zefektívniť konanie, keď bola súdu daná možnosť, nie povinnosť, rozhodovať aj bez nariadenia pojednávania za splnenia zákonom stanovených podmienok zaručujúcich ochranu práv účastníkov konania.

Podľa § 120 ods. 4 OSP súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

Podľa § 123 OSP účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

Z procesného hľadiska musí súd postupovať pred verejným vyhlásením rozhodnutia vo veci samej najmä podľa ustanovenia § 114 ods. 2, § 115a, § 120 ods. 4 a § 156 ods. 3 OSP. Základom pre rozhodnutie súdu po splnení týchto procesných podmienok sú zhodné (nespochybniteľné) listinné dôkazy predložené účastníkmi konania. V prípade pochybností nie je možné vydať súdne rozhodnutie bez nariadenia pojednávania. Vo veci možno rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi bez toho, aby sa nimi vykonávalo dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. OSP. Súd sa len oboznámi s listinami, a ak z nich vyplynie tvrdený skutkový stav a právne posúdenie, môže ich vziať za základ svojho rozhodnutia vo veci samej. Skutkový stav môže súd ustáliť len z predložených listinných dôkazov a je vylúčené, aby rozhodnutie bolo založené na listine, ktorú účastníci nepredložili - napr. exekučný spis, z ktorého po oboznámení a zistení z neho vyplývajúcej skutočnosti, dospel k záverom potrebným pre prijatie konečného rozhodnutia vo veci samej. Pokiaľ však súd prvého stupňa nenariadil pojednávanie, nemohol vykonávať dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. OSP listinami obsiahnutými v exekučnom spise, pretože tieto listiny nepredložil žiaden z účastníkov konania. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné poukázať na to, že žalobca v žalobe označil ako dôkaz exekučný (súdny) spis Okresného súdu Trenčín bez označenia konkrétnej listiny na preukázanie svojich tvrdení. Súd prvého stupňa vykonal tento dôkaz tak, že celý exekučný spis pripojil ako dôkaz do tohto konania. Žalobca ani žalovaný neboli oboznámení s tým, že súd prvého stupňa akceptoval návrh žalobcu na vykonanie tohto dôkazu, teda že žalobcom navrhnutý dôkaz vykoná. Účastníci konania neboli oboznámení, ktoré listiny a skutočnosti z nich vyplývajúce sú pre súd významné pre právne posúdenie uplatnených nárokov. Za tejto procesnej situácie musel odvolací súd konštatovať, že skutkové zistenia, z ktorých súd prvého stupňa vychádzal pri rozhodnutí vo veci samej, boli získané spôsobom nesúladným s Občianskym súdnym poriadkom a súd prvého stupňa konanie zaťažil vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Týmto postupom bola žalobcovi a žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom.

Ustanovenie § 120 ods. 4 OSP je vyjadrením koncentrácie občianskeho sporového súdneho konania prejavujúcej sa v možnosti účastníkov konania predkladať skutočnosti a dôkazy vrátane určenia momentu na ich predkladanie. Dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou (zásada formálnej pravdy), ktorá úzko súvisí na strane účastníka konania s povinnosťou tvrdenia podľa § 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 OSP a dôkaznou povinnosťou podľa § 120 ods. 1 OSP. Účastníci konania majú možnosť na dosiahnutie účelu konania pri plnení dôkaznej povinnosti predkladať skutočnosti a dôkazy najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie vo veciach, v ktorých bolo nariadené pojednávanie, alebo najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej vo veciach, v ktorých sa pojednávanie nenariaďuje (§ 115a OSP). Zákon uvedené procesné následky viaže na vedomosť účastníka o tejto procesnej povinnosti, a preto ukladá súdu obligatórnu poučovaciu povinnosť, ktorú je povinný poskytnúť každému účastníkovi vrátane účastníka zastúpeného v konaní právny zástupcom. Povinnosť podľa § 120 ods. 4 OSP uložená súdu musí byť splnená kvalifikovane, a to na začiatku súdneho konania (viď ÚS 67/2002). V prípade konaní, v ktorých sa pojednávanie nenariaďuje, realizuje súd túto poučovaciu povinnosť v rámci prípravy pojednávania v zmysle § 114 ods. 2 OSP. <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3406672&FragmentId2=3406672>> Prípravou pojednávania podľa citovaného zákonného ustanovenia treba rozumieť všetku činnosť súdu od začatia súdneho konania (§ 82 ods. 1 OSP) až do začatia pojednávania, resp. do verejného vyhlásenia rozhodnutia vo

veci samej. V rámci prípravy pojednávania súd doručí žalobu žalovanému spolu s prílohami a poučí účastníkov podľa § 120 ods. 4 OSP, doručovanie uskutoční do vlastných rúk.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa pri príprave pojednávania nedodrжал procesný postup podľa § 114 ods. 2 OSP. Predovšetkým súd prvého stupňa nesplnil obligatórnu poučovaciu povinnosť podľa § 120 ods. 4 OSP a vo veci rozhodol bez toho, aby žalobcovi a žalovanému umožnil zúčastniť sa vykonania všetkých dôkazov a vyjadriť sa k týmto dôkazom podľa § 123 OSP. Predmetom dokazovania v drobných sporoch sú iba skutočnosti, ktoré sú medzi účastníkmi sporné. Súd nedokazuje skutočnosti, ktoré vyplývajú z listín predložených účastníkmi konania, o pravdivosti ktorých niet pochyb. Splnenie povinností podľa § 114 ods. 2 OSP z obsahu súdneho spisu vôbec nevyplýva. Napriek tomu, že súd prvého stupňa nemal splnené podmienky prípravy pojednávania rozhodol vo veci samej bez nariadenia pojednávania podľa § 115a ods. 2 OSP postupom podľa § 156 ods. 3 OSP.

Nesplnenie povinnosti podľa § 120 ods. 4 OSP a neumožnenie účastníkom konania realizovať procesné práva podľa § 123 OSP považoval odvolací súd za vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa názoru odvolacieho súdu bolo povinnosťou súdu prvého stupňa pre rozhodnutie veci samej postupom podľa § 115a ods. 2 OSP v spojení s možnosťou realizácie procesných práv účastníkov konania podľa § 123 OSP dať žalobcovi a žalovanému priestor, aby sa zoznámili s dôkazmi spolu so skutkovými zisteniami, ktoré vykonal súd prvého stupňa, a ktoré z nich súd prvého stupňa vyvodzuje, aby sa k dôkazom a skutkovým zisteniam vyjadrili, prípadne, aby navrhli iné dôkazy na vyvrátenie týchto skutkových zistení.

Porušením procesných práv a povinností postupom súdu prvého stupňa došlo k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom, najmä za situácie, kedy súd prvého stupňa mienil vo veci verejne vyhlásiť rozsudok bez nariadenia pojednávania. Odňatie tejto možnosti sa prejavilo tým, že súd prvého stupňa znemožnil účastníkom procesné práva označiť a predkladať skutočnosti a dôkazy v rozsahu ustanovenom zákonom. Súd prvého stupňa nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkom konania realizáciu ich procesných práv priznaných Občianskym súdnym poriadkom a porušil ich právo na spravodlivý súdny proces v intenciách článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolacia námietka žalobcu, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania a došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, je preto dôvodná.

Odvolací súd sa taktiež zaoberal tvrdením žalobcu, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané vylúčeným sudcom. V ustanovení § 14 OSP sú upravené podmienky, ktorých splnenie má za následok, že sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Predmetný dôvod odvolania sa však výslovne obmedzuje len na rozhodovanie vylúčeného sudcu. Námietka žalobcu, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vydal vylúčený sudca, predstavuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. g) OSP. Jej dôvodnosť posudzuje odvolací súd vždy, bez toho, aby bol pritom viazaný tým, či prípadne otázku zaujatosti sudcu posúdil ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia nadriadený súd (§ 16 OSP). Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že prejednávaná vec bola od začiatku konania pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi E. G. Y., ktorý ako zákonný sudca vo veci rozhodol. Z obsahu spisu vyplýva, že o zákonom sudcovi bolo odvolacím súdom už rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.10.2012, č. k. 4NcC/73/2012-9 a z prejednávania a rozhodnutia veci nebol vylúčený. Odvolací súd skúmajúc dôvodnosť uplatneného odvolacieho dôvodu zo strany žalobcu dospel k záveru, že na strane zákonného sudcu nie je existencia žiadnej okolnosti, ktorá by ho v zmysle § 14a nasl. OSP vylučovala z prejednávania a rozhodovania vo veci vzhľadom na pomer k veci a účastníkom konania. Odvolací súd v konaní nezistil z hľadiska § 14 ods. 1 OSP žiadne skutočnosti predstavujúce dôvod na vylúčenie tohto sudcu a takýto vzťah nie je možné odvodiť ani z údajov žalobcu. Dôvodom na pochybnosti o nezaujatosti namietaného sudcu, nemôžu byť ani úvahy žalobcu založené na skutočnosti, že súd prvého stupňa svojim nelegálnym konaním (nesprávnym úradným postupom) zapríčinil vznik škody na strane žalobcu, lebo táto skutočnosť sama o sebe nevypovedá nič o vzťahu namietaného sudcu k účastníkom a k prejednáwanej veci a nemožno z nej odvodiť, že by bola spôsobilá ovplyvniť jeho nestranné rozhodnutie. Z týchto dôvodov odvolací súd vyhodnotil uplatnenú odvolaciu námietku žalobcu ako nedôvodnú.

Pretože procesný postup súdu prvého stupňa nebol z hľadiska odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a) OSP správny, odvolací súd z dôvodov uvedených vyššie, podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec podľa § 221 ods. 2 OSP vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa bude v ďalšom konaní postupovať podľa § 114 OSP, splní voči účastníkom poučovaciu povinnosť podľa § 120 ods. 4 OSP tak, aby svojim procesným postupom poskytol účastníkom konania možnosť realizovať procesné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky a Občianskym súdnym poriadkom (§ 123), pričom sa bude zaoberať aj prípadnými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi účastníkov konania a vo veci opätovne rozhodne.

Podľa § 226 OSP je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci podľa § 224 ods. 3 OSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule.